

פרוטוקול מס' 169

מישיבת ועדת העבודה ביום ד' כ"ה בסיון תשל"ה, 4 ביוני 1975, בשעה 8.30

נ כ ח ו:

חברי הוועדה:
ש. ארנלי-אלמוזלינו - יו"ר
ל. דיציאן
מ. ורטמן
ס. כהן
א. לבנדאון
א. לין

מוזמנים:
חברת-הכנסת ח. גרוסמן
חבר-הכנסת מ. כרמן
מ. גלס
י. ניצן
א. שרון
ד. אלפנודי
ב. אבלין
צ. בירן
- משרד המשפטים
- נציב שירות המדינה
- נציבות שירות המדינה
- משרד השיכון
- משרד השיכון
- משרד השיכון

מזכיר הוועדה: י. שומרון

רשמה: מ. הלנברג

סדר-היום: 1. שונות.

2. מכירה בלתי-חוקית של דירות שניתנו בתנאים של שיכון לזוגות צעירים - הצעה לסדר-היום של חברת-הכנסת חייקה גרוסמן
3. חוק שירות המדינה (גימלאות), (תיקון מס' 9) תשל"ה-1975.

(נתקל ביום 18.6.75)

אני פותחת את הישיבה.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

ש ו נ ו ת

מונחים לפני שני מכתבים של חבר-הכנסת מאיר כהן, שבאחד מהם נאמר: "אבקשך

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

להעלות על סדר יומה של ועדת העבודה את הנושא הבא: מתן הנחה של 50% במחיר הנסיעות ברכבת ישראל, למשפחות מרובות ילדים - חמישה ילדים ומעלה. ובמכתב האחר נאמר: "אבקשך להעלות על סדר יומה של ועדת העבודה את הנושא הבא: דרישת תשלום ריבית על דמי ההסכמה על-ידי מינהל מקרקעי ישראל בעת העברת הדירות שאינן רשומות בספרי המקרקעין".

אין לי התנגדות שנדון בנושאים אלה.

ס. כהן:

הנושא של תשלום ריבית הוא רחוק, כי אנשים משלמים כספים ולא יוכלו לגבותם.

חזרה.

אם חבר-הכנסת כהן מבקש שהעניין יהיה אפקטיבי, אני מציע שיגיש הצעה לסדר-היום.

ס. ורטמן:

אינני רוצה פרסום, אלא אני מבקש שעניין יהיה נדון.

ס. כהן:

נברר את הדברים ונראה מה אנחנו יכולים לעשות, אולי העניין הוא בסמכותה של ועדה

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

אחדת.

נביח שהעניין יובא לבירור בפני ועדת העבודה, מה הדין?

א. לין:

זה לא מחייב.

ס. ורטמן:

המגמה היא לברר את הנושא ולדעת מה הן עמדות הממשלה בעניין זה ומה ניתן לעשות.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

ה ו ח ל ט : להעמיד לדיון בוועדת העבודה את שני הנושאים שהעלה חבר-הכנסת מאיר כהן. הנחה של 50% במחיר הנסיעות ברכבת ישראל, למשפחות מרובות ילדים, ועניין תשלום ריבית על דמי ההסכמה.

א. לין:

בעקבות המשבר הכלכלי בענף הבנייה אנחנו צפויים, להערכתך, למצב שקבלנים פרטיים, חברות בלתי ידועות ובלתי מבוססות, שהתחייבו בפני משתכנים ולקחו כספים מזוגות צעירים ומאחרים, שלא באמצעות תכניות הממשלה, יפשטו את הרגל ויאמללו מאות משתכנים.

תופעה דאשונה היתה לפני כשבוע בחיפה. חברה פשטה את הרגל, ומסתבר שהיא רשומה בואדוץ ואין מי שיציל את המשפחות האומללות הללו. מדובר ב-30 משפחות של זוגות צעירים.

אני יודע שמדובר על חוק חדש, אבל הוא

איננו עונה על העניין הזה.

צריך להציל את המשפחות. לדעתי, כל יום שעובר עלול להביא אתו מקרים חדשים של פשיטת רגל. אולי כדאי שנזמין את סר ויינשל, מנכ"ל משרד השיכון, וננסה לחפש אתו דרכים למניעת תופעה כזו, אולי אפילו דרכים מינהליות.

הייתי מציע ששר השיכון יורה לברר היכן

רשומה כל חברה המתחילה בעסקים.

יושבים כאן נציגי משרד השיכון. הם שמעו את הנושא שהעלה חבר-הכנסת לין. אני מבקשת שתבררו את העניין ותשיבו על נושא זה באחת הישיבות הבאות.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

מכירה בלתי-חוקית של דירות שניתנו בתנאים מיוחדים של שיכון
לזוגות צעירים - הצעה לסדר היום של חברת הכנסת חייקה גרוסמן

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

אני מקדמת בברכה את חברת-הכנסת חייקה גרוסמן ומציינת בהערכה את העלאת הנושא על-ידה, נושא שהוא ספציפי לבעיה מסויימת שניתקלנו בה ושנעבר כבר נתנו דעתנו עליה במסגרת בעיית השיכון לזוגות צעירים, אבל חשוב שישמעו דברים ברורים יותר בנושא זה ונשמע על כך גם את דעתם של אנשי משרד השיכון.

ח. גרוסמן:

יתכן שמאז העליתי את ההצעה לסדר-היום, בחודש דצמבר 1974, חלו אי-אלה שינויים לטובה. מאחר שהנושא התפרסם ברבים, לא רק מעל במת הכנסת אלא גם סכלי התקשורת השונים, אני מניחה שמשדד השיכון וכן הרשויות המקומיות, שהן המתורכות בין הפרוייקט הממשלתי ובין המשתכן דרך חברת הבנייה המקומית, נתנו את דעתם לעיוותים שהיו ורצוי שנדע אם נעשה משהו כדי להתגבר על העיוותים.

העיוותים שהיו בתחום ההשתכנות של

זוגות צעירים במסגרת תכניות בנייה לזוגות צעירים היו בכך שאנשים אשר נכנסים למסגרות אלה לפי קריטריונים מסויימים מוסדיים נתונים לא-נכונים על עצמם ועל המשפחה שלהם. הם קונים את הדירה בתנאי סובסידיה והלוואות גוחות, חותמים על חוזה בו נאמר שבמשך כך וכך שנים לא ימכרו את הדירה אלא בתנאים מסויימים, אבל אינם מקיימים תנאים אלה ומרוויחים בהעברת הדירה סכומים גדולים מאד, מפני שיש לזכור שהם מקבלים את הדירות בתנאים גוחים ומוסדיים אותן בתנאי השוק החופשי. ידועות עובדות על רווח של 100% ומעלה.

שמעתי משר השיכון, שמשדד השיכון הוציא

חוברת של קריטריונים אחידים בכל המדינה כדי שלא יהיה מצב שכל רשות מקומית תעשה דין לעצמה. אבל עד שהעליתי את הצעתי היו קריטריונים מעוותים ובגלל זה יכול היה להיות מקרה שבעל סטקיה קיבל דירה בתנאים מיוחדים ולפי הקריטריונים שהיו אי-אפשר היה לפנותו. הקריטריון לגביו היה שיש לו אשה שניה בגיל צעיר, למטה מ-35, ועובדה זו מזכה אותו לשיכון לזוגות צעירים.

סגן ראש עיריית תל-אביב, מר יוניקובסקי,

הודיע שאין שום אפשרות חוקית לפנות בעל סטקיה זו. לא נעים להאחז במקרה חריג, אבל אני חוששת שאין זה המקרה היחיד. זה המקרה שהגיע לכותרות.

אם כן, צריך קודם כל לקבוע קריטריונים

נכונים. צריך כמובן להקפיד ולשמור על הקריטריונים, וצריך לעשות הכל כדי שמשתכן לא יוכל למסור נתונים לא נכונים. ידועים מקרים שמשפחות מכרו את דירותיהם, הגישו בקשה לקבלת שיכון לזוגות צעירים וקבלו דירה בשניה. משפחות כאלה יכולות היו לחזור על הנסיון הזה מפני שלא היה דיכוז של נתונים, לא היתה כרטיסת מרוכזת ברשות המקומית, אשר מחלקת את השיכונים.

אני חוזרת ומדגישה שיש צורך להקפיד

על קיום תנאי החוזה, צריכה להיות הקפדה על קבלת שטרות ערבות - זה לא היה מסודר, לפחות לא בעיריית תל-אביב, ואינני יודעת באיזו מידה עניין זה מסודר במקומות אחרים.

בעיה אחרת, שהיא אולי לא פחות חמורה,

צריך להיות ברור למי נועד השיכון. ברוב המקרים שנבדקו נמצא שהיו זוגות צעירים שיכולים היו לעמוד בתנאי הכניסה לדירה והתשלומים עבורה. זאת אומרת, שהיו יכולים להפקיד את הסכום הראשון ולשלם אחר-כך את התשלום של החזר ההלוואות, בשיעור של 700 - 750 לירות לחודש. זאת אומרת שמצד אחד נכנסים לדירות אלה כאלה שאינם זכאים לכך ואו שהם משתמשים לדעה בוכאות. בחולון נעשתה בדיקה, לפי תיבות הדואר, והמסקנה היתה שלפחות 40% מן המשתכנים בשיכון לזוגות צעירים אינם גרים במקום באותה תקופת זמן של החוזה. הבדיקה נעשתה רק באמצעות תיבות הדואר, הייתי רוצה שנתאר לעצמנו מה היו המסקנות אילו היו בודקים מי אמנם גר בדירות.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

על-ידי מי נערכה הבדיקה?

על-ידי העיריה באמצעות בלשים פרטיים.

ח. גרוסמן:

מצד שני, מה קורה עם החכאים שאינם יכולים לעמוד בתנאים? - בדמה לי ששאלה זו חסודה. מן השאלה הראשונה או ששני הדברים שלובים זה בזה, דהיינו, שאם יש כל-כך דבה עיוותים יש בוודאי גם בזכויות ונמצא שכספי האומה מנוצלים לדעה או משתלשלים לכיסם של אנשים אשר מנצלים לדעה את הזכאות שלהם. יכול להיות שאילו היו עומדים על הכללים ובודקים ולא היו עיוותים אפשר היה ליצור מצב שאם אדם עוזב את דירתו, תוך תקופת החוזה, הוא צריך להחזיר ולשלם או את הסובסידיה או את הפרש המחיר ועל-ידי-כך יכולה היתה להיווצר קרן בשביל זוגות צעירים מסוג אחר, כאלה שאינם יכולים לשלם. אילו היו קובעים שלדשות המקומית יש עדיפות לרכוש את הדירה מזוג צעיר המבקש לפנותה לפני תום תקופת ההסכם - היה נוצר בידי הרשות בנק של דירות.

מה ההבדל בין הרשות המקומית לבין משרד השיכון?

א. ליני:

זה לא משנה, אני מדברת על הגוף אשר מחלק את הדירות, או משרד השיכון או

ח. גרוסמן:

הרשות המקומית, אין הבדל.

אילו היו נוקטים בצעדים אפשר היה ליצור קרן כספית למקרים שאינם יכולים לעמוד בתנאים הקיימים, הן במה שנוגע לדמי ההפקדה והן בתשלום ההחזר החודשי. כאמור, אפשר היה ליצור בנק דירות וקרן למתן דירות לזוגות צעירים משכבות מעוטות יכולת.

על סדר היום של מליאת הכנסת היום עומדת הצעה שלי ביחס לעירית תל-אביב - אני יודעת שהמצב הזה קיים לא רק בעירית תל-אביב, אבל מכיוון שהיא העיר הגדולה ביותר הרי כל בעיה מופיעה שם במימדים יותר גדולים ובריכוז יותר גדול - שבאגף לעבודה סוציאלית נתווספו כך וכך משפחות נזקקות בשנה האחרונה, וביניהן אחוז גבוה, שאני נדהמתי לשמוע אותו, של זוגות צעירים, כאשר אחד המרכיבים העיקריים של נזקקות הוא המחסור בדיור. יש עוד מרכיבים, אבל זה מרכיב חשוב. אני חושבת שמצב זה אופייני לתל-אביב, לא באשמתה של העיריה, אלא מפני שיש נהירה לתל-אביב.

מצד אחד ראש העיר מתלונן על כך שזוגות

צעירים עוזבים את תל-אביב אבל מצד שני רבים נוהרים אליה.

אנשי עיריות הפיתוח באים לתל-אביב מפני שבה קל להם יותר לקבל סיוע.

א. ליני:

תופעה דומה קיימת בכל העולם. גם בניו-יורק יש ריכוז של בעיות סוציאליות, וחלק

ח. גרוסמן:

מהן הן בעיות דיור.

למה את מתכוונת כשאת מדברת על תקופה חוזה?

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

בהסכמים יש סעיף בו מדובר על איסור מבירת הדירה. אני יודעת שעכשיו מדובר

ח. גרוסמן:

על הגדלת התקופה מ-5 ל-7 שנים.

אנחנו מדברים על 5 שנים.

ב. אבלין:

אני סבורה שהתקופה צריכה להיות לפחות 5 - 7 שנים אבל לא 3 שנים כמו שהיה בעבר. לפחות 5 שנים, אם לא יותר מזה. אני סבורה שאם אדם מוכר את דירתו תוך התקופה של 7 - 10 שנים ראשונות הוא צריך להחזיר משהו.

ח. גרוסמן:

אנחנו הצענו תקופה של 7 שנים.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

ראוי להבחין בין התקופה הקודמת לבין מה שנעשה כיום, בין מפעלים של רשויות

ד. אלפנורדי:

מקומיות ובין מפעלים של משרד השיכון.

ד. אלפנדרוי:

במפעל של דשות מקומית, מהטוב שהוזכר, החליטה הרשות המקומית, בגלל צרכים שלה שהיא חשבה שהיא צריכה לענות עליהם, על פרוייקט שיהיה לעזר לזוגות צעירים בתל-אביב. כשרשות מקומית מחליטה לתת פתרון דירור נוח לזוגות צעירים בתחום הרשות העירוני, כי אז מתחיל שורש הבעיה לצמוח. משמעות הסיוע היתה שניסו לתת לזוג צעיר בתל-אביב פתרון דירור במחיר שהוא מתחת למחיר השוק. זאת אומרת, שמהתחלה היה לפני הזוגות הצעירים בתל-אביב סיוע שעמד בלי פרופורציה למחיר הריאלי של דירות וקרקע כאלה בתל-אביב. כל אדם שיוע שפרויט ששווי 150 אלף אפשר לרכוש תמורת 100 אלף - דוצה לקבל את ההפרש של 50 אלף. יש להניח שאיש חזק יכול לממש אפשרות זו בצורה קלה יותר ממי שהוא חלש.

ח. גרוסמן:

כאשר הודעת לאנשי העירייה שרצוני להעלות את הנושא הזה בכנסת הם אמרו לי: היה לנו פגם שלא היה לנו קריטריון סוציאלי.

ד. אלפנדרוי:

שורש הבעיה נעוץ בכך שבכוונה טובה מנסים לתת טובסיריה דרך גורמי הייצור ולא אומרים: אלה ואלה הם האנשים שאנחנו רוצים לסייע להם. אנחנו אמרנו שאת הסיוע של משרד השיכון ניתן רק לפיקריטריונים הסוציאליים שלנו. בעירייה מסויימת אפשר למצוא כאלה שכנסו לפיקריטריונים שלנו.

יש כיום פרוייקט של עיריית תל-אביב, חברה "סלע". ישבנו עם העירייה וניסינו להבין מי יקבל שם סיוע. הבנו שזה לא יהיה רק לזוגות צעירים. אמרנו: אם הפרוייקט יעמוד במבחן לזוגות צעירים - כל מי שיוכל לקבל את תעודת הזכאות יוכל ללכת לבנק ולרכוש דירה. היתר - לא מאתנו. ההקבלה בין הרבר הזה ובין מה שנעשה כיום במשרד השיכון הוא, שמשרד השיכון עם המינהל הגיעו למסקנה שהמתנות העקיפות הן בעוכרי העניין כי יוצרים עיוותים - גיצול הקרקע וכו' - ובסופו של דבר לא מבטיחים שזה יינתן למי שזכאי. זאת ועוד: אנשים עושים עסקים עם הדירות, כי מיום שקבלו אותה עד שכנסו אליה - מחירה עלה.

אנחנו נמצאים כיום במצב שמחיר הקרקע הוא כמעט ריאלי וכאשר הוא יגיע להשלמה הסופית, המחיר של דירות לזוגות צעירים יזדהה עם המחיר לאיזורים גיאוגפיים שונים, בכל מקום לפי ערכו.

אנחנו מנסים לבטל את הטובסיריות העקיפות ולהתייחס לקבוצות לפי מבחן סוציאלי האומר: יש דירוג המורכב מגודל משפחת ההורים, מדרגת ההכנסה ומקריטריונים נוספים. היה זמן שלא היינו מפרסמים זאת ואילו היום, לפי המלצת ועדת העבודה, הדברים מפורסמים. יצרנו שתי דמות סיוע - 40 אלף לדירות בתנאי החזר קשים יחסית ו-60 אלף לדירות בתנאי החזר קלים יותר.

אשר לשיטה של בחינת האימות ומעקב. עם ההרשמה ממלאים בני הזוג שאלון המלווה בהצהרה נוטריונית שלא היתה להם דירה והפרטים שהם מוסרים נכונים. יש עיבוד במחשב הנותן תעודת זכאות. נערכת פעולת אימות. מרבית הזוגות הצעירים עוברים אימות, על-ידי חברות שיש להן נסיון בעניין זה ואפילו בדרך של ביקור בבית מנסים לברר את הפרטים. אנחנו מגבילים את הבעלויות של הזוגות הצעירים בסיוע של מס הרלוש. ברישום הראשון של 7000 - 8000 זוגות צעירים היו כ-500 כפולים והודענו לאלה שמצאנו שהם בעלי דירה ואינם זכאים לדירה נוספת. כל מי שנרשם ומבקש סיוע עולה על הקובץ במחשב, והוא פולט את מי שכבר קיבל סיוע ותעודת זכאות.

אני מניח שעירייה העוסקת בפרוייקט בסדר גודל של 150 דירות איננה יכולה להיות ערוכה לעשות ולבצע את אשר אנחנו עושים, ומבחינה זו יש לה מקבלה. אני מניח שהעדיפות אינן מאושרות מן הפרוייקטים שעשו. אינני מניח שהן תישמנה להפגם מחדש לנושא כזה.

מבחינת משרד השיכון, אין ספק שנעשה כל אשר ניתן כדי להבטיח מילוי התחייבות של הזוג ומעקב למנוע סיוע כפול.

ח. גרוסמן:

במקום שאין חברה מקומית של הרשות המקומית ומשרד השיכון הוא הכתובת, האם שם משרד השיכון פועל דרך הרשות המקומית או בנפרד?

ד. אלפנדרי:

השותפות נעשית בדרך-כלל בשני תחומים:

האחד - רשויות מקומיות, פרט לאחדות,

מסייעות וחושבות שזה בחוץ, בביצוע ההדשמה של הזוגות הצעירים. יש לכך יתרונות ויש לכך מגבלות.

אנחנו יודעים שלרשות יש עמדה אקווילנטיית,

הדבר מעיק עליה, אבל מצד שני היא חושבת שהיא צריכה לסייע לתושבי המקום. הרשות מקיימת אתנו דיונים. עיריית תל-אביב, למשל, חוששת שהעיר מזדקנת והנטייה שלנו לבנות באיזורי פיתוח פועלת בניגוד לאינטרסים שלה.

מה עושים עם אלה מהזוגות הצעירים שאינם

עומדים ביכולת לרכוש דירה? אם הם עונים על סעיף בסיוע הדיפונציאלי - בבקשה, אבל אין ספק שהפער בין 60 אלף לירות ל-140 אלף לירות מהווים לחץ למשפחות מעוטות הכנסה.

נתנו לענין זה שתי עמדות: האחת אומרת שיש

מערכת, במסגרת תקציבית מסוימת, אשר מאפשרת לזוגות צעירים, כאלה שיש להם מעל ל-1400 נקודות, לקבל יותר מן המקובל. מי שחסרים לו קצת - מקבל עוד 10,000 לירות על ה-60,000 לירות. גם ההסתדרות יזמה קרן סיוע. ועוד: ככל שמתפנות דירות שבנכסי המדינה, דירות של חברת "עמידר" או חברת "עמידור" או "חלמיש", הן מיועדות להימסר בשכירות לזוגות צעירים אלה, ואז השכירות היא בתנאים סוציאליים של 100 - 150 לירות לחודש.

יש גם הסיוע לזוגות צעירים העונים על

הקריטריונים שנקבעו בתכנית "שלוש פלוס", וכאלה שלא היתה להם דירה יכולים לקבל, ואפי' מדובר על תל-אביב, סיוע של 90 אלף לירות, בתנאי החזר של 250 לירות לחודש.

אני מודיע לחברי הוועדה שבמסגרת ההדשמה

בתכנית "שלוש פלוס", פנו לדירות של שלושה חדרים 72% מהנרשמים שהם בבחינת זוגות צעירים, זאת אומרת שחלק מהם מצאו פתרונות אחרים. נכון, לא מדובר באלפים אלא במאות אחדות אבל אם זה בתל-אביב - יש לכך משמעות.

אנחנו קוננים דירות בגדלים מתאימים לזוגות

צעירים, מוסיפים אותם למלאי של "עמידר" ונותנים אותם לזוגות צעירים.

אזכיר גם את תרבייל הביניים - דירות בשכירות

חצי-כלכלית של החברה להשכרה בראשותו של מר אורון. זה נושא פרובלמטי, הנלחם על קיומו אבל אם הדירות תעמודנה לרשות זוגות צעירים זה יכול להיות פתרון ביניים. מדובר על שפר-דירה של 400 לירות לחודש.

ב. אבלין:

חברת-הכנסת גרוסמן העלתה מכלול של בעיות, והייתי רוצה להפריך ביניהן. על שאלת

הפרטים הכוזבים השיב מר אלפנדרי. יש מערכת ענישה ואנשים נזהרים ממסירת פרטים כוזבים, כי במקרה שהדבר מתקבל נשלל מהם הסיוע.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

האם יש הליכים נגד מי שמוסר הצהרה לא-נכונה?

ב. אבלין:

בוודאי. זו עבירה פלילית. כבר העברנו 30 - 40 תיקים.

צ. בירן:

המטרה מעבירה את התיקים לפרקליטות ומוגשים כתבי אישום. עכשיו יש גם חובה למסירת הצהרה נוטריונית, דבר שלא היה בעבר. אנחנו מסתמכים גם עליה.

ב. אבלין:

כאשר מתגלה שנמסרו פרטים כוזבים, קודם כל אנחנו שוללים את הסיוע. שנית - אנחנו

מעבירים את התיק למשטרה.

אשר למישור האזרחי של העברת הדירה. להסכם

הדכישה מצורף נספח בו נאמר שאדם לא יעביר את זכותו בדירה תוך חמש שנים, חובה עליו להחזיר את המשכנתה מיד, וזכות קדימה לרכוש את הדירה עומדת למדינה. אנחנו מאמינים שזה מסדיר את הבעיה. אנחנו לא רוצים לקבוע דברים חמורים יתר על המידה בעיקר בגלל בעיית הניירות. יתכן שתקום ועדה שתדשה העברת הדירה מסיבות מיוחדות כמו: עבודה, בריאות וכו'.

הטופס קיים. אנחנו מקפידים ואין אנחנו
ממליצים לעשותו חסור יותר שמא הציבור

ב. אבלין:

לא יוכל לעמוד בו.

הוזכרה הנקודה שיש אנשים שהיו להם דירות
וקיבלו דירות בפעם שניה. זה היה במסגרת תכנית חסכון ואדם יכול היה לקבל
דירה גם כשהיתה לו דירה אחרת. כיום, גם הדירות שנשארו במסגרת זו מחולקות
לפי קריטריונים שלנו. כיום יש קריטריונים ועדיפות סוציאלית.

נכון, יש בעיה של אנשים שמצבם קשה ואינם
יכולים להגיע לדירה אפילו באמצעות ההלוואה הגדולה. הפתרון לאלה - דירה
בשכירות.

כדי שהמעמד החזק ביותר לא יהנה מהתכנית
קיימת ההגבלה בדבר גודל הדירה. במסגרת מפעל השיכון שלנו, גודל הדירות
הוא 72 מ"ר.

ח. גרוסמן:

ומה דינו של זוג צעיר הזכאי להצטרף לתכנית
"שלוש פלוס"? גם שם גודל הדירות הוא 72 מ"ר?

ד. אלפנדרוי:

אז הוא לא מוגבל.

יש להדגיש שעם התקרב מחיר הדירה למחיר
השוק, הבעיה של מסירת הדירה הופכת להיות

ב. אבלין:

פחות אקוטית.

ס. כהן:

אני חושש שההגבלה של חמש שנים לא תעזור,
מפני שמי שירצה למכור את דירתו כעבור
שלוש שנים יוכל לעשות זאת באמצעות יפוי כח נוטריוני. אני אינני חסיד
של ועדות, כי יש בכך ריח של פרוטקציוניזם והתרוצצות. לדעתי, מי שקיבל
הלוואה ורוצה למכור את דירתו כעבור שנתיים - צריך להחזיר את ההלוואה.
אין צורך לקבוע הגבלות נוספות.

הבעיה של "שלוש פלוס" מסורבלת ופוגעת
באנשים רבים. יש זוגות צעירים המתגוררים עם אחד ההורים, ניסח לדוגמה
אם אלמנה, בדירה של שני חדרים - כאשר האלמנה מתגוררת בחדר אחד והזוג
הצעיר עם שני ילדיהם בחדר שני - אין הם זכאים להצטרף לתכנית "שלוש פלוס".

דוגמה אחרת: יש זוג צעיר שקיבל הלוואה
בשיעור של 45 אלף לירות ומוצעת לו דירה בדמי מפתח. הבנק דורש מסמכים
מבעל-הבית, אלא שהאחרון לא יתן את החוזה כל עוד לא קיבל את חלקו בדמי
מפתח. יתר על כן, כאשר מדובר בחוזה מהדייר היוצא, זה עניין של 700 לירות.
אני שואל: מדוע להכריח ביצוע הוצאה של 700 לירות ולמה לא לפשט את התהליך
באמצעות שני תצהירים - של הדייר היוצא ושל הדייר הנכנס. לדעתי, תצהיר
עדיף על חוזה כי בחוזה אין סנקציות פליליות בשעה שהן קיימת בתצהיר. תצהיר
עדיף גם בשביל בעל הבית. חברת "עמידר" מקבלת תצהיר בלי חוזה. אני בעל-בית
ומבקש תצהירים. בחוזה אפשר לעשות פיקציות.

ב. אבלין:

תצהיר מכיל סנקציה פלילית.

ס. כהן:

בוודאי שזה בטוח יותר מחוזה.

כשיש בידי הבטחה של בנק שהשליש המגיע לי
מדמי המפתח מובטח - אני יכול לערוך את החוזה. כאשר הודעתי לבנק שהאיש
נכנס לדירה - קיבלתי את הכסף. אני מבין את הצורך בחוזה עם בעל-הבית אבל
אני מבקש לבטל את עניין החוזה בין הדייר היוצא לדייר הנכנס ועל-ידי כך
גם לחסוך הוצאה בלתי הכרחית של 700 לירות. במקום חוזה מוטב לערוך תצהיר
בין הדייר היוצא לבין הדייר הנכנס וחוזה עם בעל-הבית, כי אז החוזה הוא
סטנדרטי ומחירו אפסי. מחירו של תצהיר 25 לירות לעומת 700 לירות מחירו
של חוזה בין שני הדיירים.

ד. אלפנדרוי:

יש לנו ועדה אשר מנהלת את התכנית למיוע
במסגרת התכנית "שלוש פלוס", ושותף בה גם
הבנק. אני מציע שנומין את היועץ המשפטי שלנו עם נציג הבנק ונדאח אם ניתן
לעזור.

חברת "עמידר" איננה רוצה בחוזה, אלא רק בתצהיר.

מ. כהן:

אשר לענין הצפיפות, אותה העלה חבר-הכנסת כהן.

ד. אלפנדר:

אנחנו לא פועלים בחלל ריק. כשהוצגה תכנית הסיוע ל"שלוש פלוס" היא הוגדרה בצורה ברורה. ידוע לנו שמגורים של זוג צעיר עם אם בדירה של שני חדרים - יש בכך צפיפות. אבל יש סדרי עדיפות ומצבם של זוגות צעירים, המתגוררים ששה בחדר - מצבם קשה יותר.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

אפשר לעשות חשבון כאשר מדובר בשתי משפחות - של זוג צעיר הגר עם הורה או עם הורים. אם מדובר בהורה - מגיע לו חדר נפרד ולא חשוב אם יש בדירה עוד ילדים. זוג צעיר המתגורר עם הוריו - צריך לקחת אותו בחשבון של יחידה נפרדת. נכון שיש מקרים יותר קשים, אבל אם המתגוררת בחדר בדירה אחת עם זוג נשוי - אי-אפשר להביאה בחשבון של המשפחה הצעירה ובגלל זה לשלול את זכויותיו של הזוג הצעיר.

בקרב עדות המזרח המקרים האלה רבים מאד.

מ. כהן:

אם זוג צעיר שמשפחתו היא "שלוש פלוס", מתגורר עם ההורים, צריך לעשות למענו

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

חישוב מיוחד.

אשר לנושא של העברת דירות לאחרים, שיש לו זיקה להצעתו של חבר-הכנסת ארידור. הרגשתי היא שאנחנו הולכים לדבר על כך שהמשכנתה תוחזר, אבל אני חושש שהכל יתנפץ לטכניקה של יפויי כח ובאמצעות יפויי כח אפשר להעביר הכל ולמוטט את מה שאנחנו מתכוונים להשיג. השאלה כיצד חוסמים זאת.

ד. אלפנדר:

מ. כהן:

כאן יש צורך בעזרתו של משרד האוצר במה שנוגע למס שבח. כיום מעבירים דירות באמצעות יפויי כח בשעה שמס השבח משולם לאוצר. האוצר צריך לנקש אישור על שחרור המשכנתה.

ל. דיציאן:

בענין זה מספיקה תקנה.

מס שבח משולם לאוצר, כי אחרת מצטברת רבית ועם העברת הדירה הסכום יהיה בהתאם

מ. כהן:

לערכה.

אני מציעה שאנשי משרד השיכון יחשבו על הנקודה הזאת.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

אשר לדירות להשכרה לזוגות צעירים - מה דינו של מי שרוצה לרכוש את הדירה? הדירות של חברת "עמידר" מועברות לחברת "עמיגור". לחברת "עמידר" אין ביקורת על "עמיגור". דירות ישנות נחשבות לפי מחיר שונה. יש מקרים שדירות של 25 שנים, שהיו בזמנו של חדר וחצי, נמכרות במחיר של 60 אלף לירות בגלל שיפוצים שנעשו בהן, כי המחיר מחושב לפי המטרז' החדש.

מ. כהן:

ד. אלפנדר:

חברת "עמיגור", לפי מיטב ידיעתי, לא עושה דבר שלא על דעת משרד השיכון. מה שעשינו לגבי עולים חל על אחרים. הטענה היתה שאי-אפשר לקבוע בזמן מחיר דירה וקבענו מחירים עם חישובי פחת. יכול להיות שדירה ספציפית איננה מתאימה למחיר הסטנדרט. אולי צריך לקבוע משהו שיאפשר לקבוע מחיר אחד. אבדוק ענין זה. מכל מקום, צריך להיות ברור שזה מחושב לפי מחיר סמוצע. אבדוק את הענין כדי שבמקרים חריגים תהיה בדיקה על-ידי שמאי.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: עיקר טענותיה של חברת-הכנסת גרוסמן היו בקשר לחברות המשכנות של העיריות. האם גם כיום העיריות בונות ומכריזות על הדשמה בנפרד ממשרד השיכון?

ד. אלפנדררי:
 ידוע לי על גמר פרויקט של עיריית תל-אביב, על-ידי חברת "סלע". לא מדובר על הרבה דירות, משהו בסביבות של 150 דירות. לפי דעתי, העיריית לא במצב שהן יכולות להכנס לפרויקטים כאלה.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:
 האם משרד השיכון איננו יכול לכפות על העירייה שתעשה זאת לגבי קריטריונים יותר סוציאליים?

ד. אלפנדררי:
 רק בדרך אחת - שמי שרוצה את הקריטריונים של משרד השיכון - יעמוד בזה.

ל. ריציאן:
 אחד האמצעים שעיריית יכולות לתת סיוע לזוגות צעירים הוא סידור עם קבלנים, שמקום בנין של ארבע קומות הקבלן מקבל היתר לבנות שבע קומות ותמורת היתר זה הקבלן מוזיל את הדירות לזוגות הצעירים, לפי אחוז מסויים. תמיד יש בכך רווח גם לזוג הצעיר וגם לקבלן. העירייה, אם יש לה תכנית לשכן שם זוגות צעירים - ועדת בנין ערים איננה מתנגדת להיתר.

ס. כהן:
 או שהופכים שטח ירוק לשטח בנין.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:
 אנחנו יכולים לסכם את הנושא הזה שקיימנו בו דיונים רבים ונכנסנו לעומק הבעיה. אנחנו יכולים לציין את השינויים שחלו בחודשים האחרונים במסגרת הדיונים שקיימה ועדת העבודה וכן השינויים שחלו במשרד השיכון. נציין גם את השינויים בקריטריונים ובניסוח ובמגוון של פתרונות לזוגות צעירים. אנחנו יכולים לציין את השיטה החדשה שהונהגה לאימות הצהרות. אנחנו יכולים לציין בחיוב את המעקב במחשב והכרססת כדי למנוע כפילות בזכויות. נציין גם את המדיניות החדשה שנקבעה לגבי מחיר הקרקע, שיתקרב למחיר הריאלי, דבר אשר יקטין את ההפרשות בין המחיר הריאלי והמחיר המסובסד שניתן בעבר. אנחנו יכולים לדבר גם על פרטים הכלולים בחוזה.

ס. כהן:
 מה דינם של הזוגות הצעירים שאין להם אפשרות לגייס את הסכום של 60 אלף לירות? מה עושים במשרד השיכון נוכח המציאות המתגלה, שיש כאלה שאין להם הסכום הזה? מה עושים לגבי אלה שאין להם הזכות להגיע לדירות בשכירות מה גם שאין מלאי מספיק של דירות בשכירות, אבל יש דירות למכירה. כיצד דואגים לזוגות אלה?

ד. אלפנדררי:
 יש תחום עקרוני של מדיניות שבו נבנתה התכנית בדרך, ושיש בה בהחלט להעדיף ולכוון באמצעי הסיוע את הזוגות הצעירים לאיזורי פיתוח. באמצעים כלכליים קבענו העדפה ברורה וראינו שמה שאנחנו עושים הוא שבתל-אביב צריך סכום של 80 אלף לירות ובמקומות אחרים - 15 - 20 אלף. אפשר להגיד, בעת ובעונה אחת שאנחנו רוצים מצב כלכלי שבו כדאי ללכת לערד, לקרית-מלאכה, או לקרית-גת, ובו בזמן ליצור העדפה כלכלית ברורה בין איזור פיתוח לבין תל-אביב.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:
 יש כאלה שאין להם אפילו הסכום של 15 - 20 אלף לירות.

ד. אלפנדררי:
 יש מעגלים שונים בין מרכז הארץ ואיזורי הפיתוח. במקומות שאחרי תקופה של קרוב לחצי שנה של הפעלה מסתבר שהרכב האוכלוסיה הוא קשה במיוחד, יש מחשבה להכניס שינויים בתכנית, שבישובים מסויימים יגדילו את ההלוואה. אשקלון היא אחד מן המקומות האלה. הוא הדין אוד-עקיבא.

דבר נוסף שנעשה באשקלון, עד כה באופן חלקי ואולי נצטרך לעשות עוד קצת: במקומות שיש דירות מתפנות, וקבענו שדירות מתפנות מקבלים רק אלה שיש להם 1400 נקודות, הוחלט לאחדונה להוריד את הניקוד כל עוד יש דירות כאלה.

יש מלאי של דירות דירות דירות חדשות לזוגות צעירים, שלא נרכשו, אלא שזה עדיין לא נותן פתרון מבחינת האפשרויות להעמיד דירות אלה לשכירות כי המימון נעשה בצורה מסויימת כשההנחה היתה שהמשתכן ישלם את היתרה. מה שאנחנו מנסים לעשות לטובת הקבוצות החלשות

ד. אלפנדרוי:
בניח שבאשקלון, לדוגמה, אפשר לקחת 50 דירות כאלה, ניקח אותן, ביתן אותן למשפחות, ואת הדירות המתפנות ניתן לזוגות צעירים.

ס. כהן:
המדינה צריכה לכוון את הזוגות הצעירים ליעדים מסויימים. אני מעדיף את קרית-שמונה על אשקלון. השאלה היא איך נמשוך את הזוגות הצעירים. דירה בקרית-שמונה מחירה 115 אלף לירות. ההבדל בין דירה בקרית-שמונה לדירה באשקלון הוא 10,000 לירות.

ד. אלפנדרוי: ההבדל הוא 25 אלף לירות.

ס. כהן:
מי שמעדיף את אשקלון לא יפנה לקרית-שמונה בגלל 25 אלף לירות. אני יודע שיש הסדר של הלוואה עומדת בקרית-שמונה.

ד. אלפנדרוי: בסכום של 25 אלף לירות. סכום זה יגדל בעתיד.

ס. כהן:
אני מציע לדבר על הלוואה עומדת בסכום של 50 אלף לירות ולהתנות אותה במגורים של לפחות עשר שנים במקום. אני משוכנע שבמשעים אחוזים של המקרים, זוג צעיר שיתגורר בקרית-שמונה במשך עשר שנים, לא יעזוב אותה.

אני מבקש להעלות את הסכום של הלוואה העומדת ל-50 אלף לירות בתנאי של מגורים במשך עשר שנים במקום, ו-25 אלף לירות בתנאי של מגורים במשך חמש שנים במקום.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:
בשבוע הבאה נסכם את הדיונים שלנו על קרית-שמונה ובמסגרות שלנו נעמוד על הגדלת הלוואה העומדת.

במקומות בהם יש הכרח בבנייה בטחונית נמליץ לשחרר את המשתכן מן ההוצאות הכרוכות בבנייה הבטחונית. נציין שכל ההטלות שלנו לגבי קרית-שמונה יחולו על העיירות מסוג א' פלוס.

נקודה נוספת שאני מציעה שתיכלל במסגרות שלנו - שזוגות צעירים יכולים להיות במסגרת התכנית "שלוש פלוס", אם הם גרים עם ההורים ולרשותם עומד חדר אחד, בלי לקחת בחשבון את סך כל מספר הנפשות שבדירה.

ד. אלפנדרוי:
אני יודע שקשה לשכנע בנקודה זו. אין שום החלטה של משרד השיכון להתעלם מבעיה זו. מה שנסינו לעשות הוא לאמור את יכולתה של המדינה לתת תשובה לאוכלוסיה שגרה בצפיפות של "שלוש פלוס", שביום התחלת התכנית מנתה 43 אלף משפחות ואילו אנחנו יכולים לעזור רק לרבע מהם. עד כה נדשמו כ-10,000 משפחות ואילו בביצוע יש 3,000 פתרונות. אין אנחנו אומרים שלא חשוב למצוא הסדר לזוגות הגרים עם הוריהם אבל אנחנו מבקשים להגיע מקודם לאלה שאין להם אפילו האפשרות להגיד: יש לנו חדר אחד אצל ההורים.

מכל מקום, אנשים אלה יכולים לקבל סיוע במסגרת דירות לזוגות צעירים. ברור שהסיוע במסגרת "שלוש פלוס" הוא יותר טוב, אבל הוא סיוע למקרים יותר קשים.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:
הקטנתם את המספר מפני שלא הבאתם בחשבון את הזוגות הצעירים המתגוררים בחדר אצל ההורים, ובאותו חדר יש "שלוש פלוס".

ד. אלפנדרוי:
בצדק. האם לדעתך צריך להעדיף זוג צעיר עם הורה בדירה של שני חדרים או שמוטב להעדיף ולסייע לשהה המתגוררים בשני חדרים.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: לא להעדיף, אבל לתת אותו דירוג.

מ. כהן:

ניקח לדוגמה משפחה המתגוררת בדירת חדר, זוג עם ילד, האם הם נחשבים ל"שלוש פלוס"? או דירה של שני חדרים וארבעה ילדים - האם הם יכולים להיות במסגרת "שלוש פלוס"? ודוגמה אחרת: דירה של שני חדרים בה מתגורר זוג צעיר ואם. האם מבשלת לעצמה והזוג מבשל לעצמו. המטבח משותף והשירותים משותפים. הזוג מחזיק בחדר אחד. מה הקריטריון לגבי זוג המתגורר לבדו בדירת חדר, עם שירותים נפרדים לעומת הזוג האחר, שלו שני ילדים, המתגורר בחדר עם שירותים משותפים. לזוג הראשון יש ילד אחד, דירת חדר עם שירותים נפרדים, ואילו לזוג האחר, המתגורר עם האם, שני ילדים ושירותים משותפים. מי עדיף על מי? במצב הקיים אני חושש שנגרום לפיקציות של חוזה עם הורים.

ד. אלפנדר:

הטענה היא לגיטימית. אין זה מקרה שאפשר לומר שאין הצדקה לעזור לו. אבל אנחנו חותרים לטפל מקודם במשפחות של שש נפשות המתגוררות בדירה של שני חדרים.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

אם הזוג שמדבר עליו חבר-הכנסת כהן היה גר לבדו בדירת חדר, ללא האם, האם יכול היה להצטרף לתכנית "שלוש פלוס"?

ד. אלפנדר:

כן.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

נמצא שהוא מפסיד מפני שהוא גר בדירה משותפת.

ד. אלפנדר:

יש מבחן מעשי. הזוג המתגורר עם האם גר בתנאים מסויימים, שטח המחיה שלו גדול יותר.

אני חושב שהמשאלה היא נכונה מבחינת היחס שלנו למשפחות האלה, אבל היא לא נכונה מבחינת הקשיים והיא תכניס את המדינה לעימות עם חלוקות משפחתיות, אמיתיות או פקטיביות. משרד השיכון איננו יכול להכנס למבצרו-דירתו של אדם.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

אנחנו ממליצים לבדוק את הנקודה הזאת.

ד. אלפנדר:

נבחן זאת עם האוצר על ההשלכות התקציביות ואפשרויות הביצוע.

ב. אבלין:

אני מציעה שנאמר: שמשפחה שהיתה זכאית להכנס לתכנית "שלוש פלוס" תקבל את זכותה אם היא גרה עם ההורים בדירה של שני חדרים.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

זו הצעה מצויינת.

ד. אלפנדר:

לגבי העתיד צריך להיות פתרון לענין מפני שבינתיים אושר חוק המחייב ביטוח כספי של רוכשי דירות, לפי קצב התשלומים. מה שמועלה היום זה ענין של העבר ועל זה לא חל החוק.

ב. אבלין:

יש חוק מכר המחייב כל מוכר להבטיח את כספי המשתכן בהתאם לשלבי הבנייה. בינתיים יש תקנות האומרות שכאשר אדם משלם מכום מסויים צריך להבטיח את כספו. נקודה שניה - הקבלן הוא קבלן רשום אצל רשם הקבלנים ויכולים להרשם רק קבלנים להם הון מסויים.

ד. אלפנדר:

אני מבין שהמוטיבציה להעלות את הדיון היא לדאוג באיזו מידה משרד השיכון יכול להכנס לענין, וזה מסוכן. צריך לזכור שאנשים רכשו דירות אצל מי שמצאו לנכון. מכל מקום, אשמע מוויינשל איך הוא רואה את התמונה.

ב. אבלין:

יש פשיטות רגל של קבלנים שעברו אתנו, ובמקרה כזה אנחנו אחראים למשתכנים, אבל לא מדובר על קבלנים פרטיים.

חוק שירות המדינה (גימלאות) (תיקון מס' 9) תשל"ה-1975

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:
בריונים שהיו לנו בישיבה הקודמת אמרתי שאני מוכנה לביטול סעיף (1) של סעיף 100א אבל הדגשתי שאז תישאר ההגבלה של שנת 1956.

ס. ורטמן:
לדעתי, יש הכרח במלים "על-פי קריאת המוסדות הלאומיים בארץ-ישראל, כי אחרת אנחנו עלולים להסתבך.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:
אני מבקשת להביא לידיעת חברי הוועדה כי קיבלתי מכתב של מר א. דיסלר הכותב: "עיינתי בהצעת החוק מס' 1175 מתאריך 28 באפריל 1975, תיקון מס' 9, שהוכנה על-ידי חבר-הכנסת משה כרמל, שהואלת לשלוח לי. לדאבוני הרב לא מצאתי בה כל איזכור לבעיה שאני מתכתב אתך זה זמן רב והיא: הכרת בשירותים של אזרחים בצבא הבריטי, כדי למנוע אפליה הקיימת לגבי קבוצה קטנה של אזרחים שהועסקו בצבא הבריטי, שמצד אחד אינם נחשבים כעובדי מדינה במסגרת המנדט, שלגבם מכירים בשירותם לצורך גימלאות, ומאידך אינם מוכרים כחיילים בצבא הבריטי, למרות שחלק גדול מאזרחים אלה התנדבו לשירות בצבא הבריטי על-פי קריאת המוסדות הלאומיים בארץ-ישראל.
זאת ועוד, אזרחים אלה ששרתו בצבא הבריטי נטלו על עצמם סיכונים רבים שהיו מועסקים בתנאים קשים מול מבטים מלאי שנאה וחשדות של הקצינים והחיילים הבריטיים, במיוחד בהתגברות פעולות המחתרת נגד הבריטים בארץ, והיו נתונים לשיפוט צבאי מלא כחיילים בצבא הבריטי.

לעניות דעתי, ענין זה יכול לבוא לתיקון ליד ביטוי בסעיף 100א(1) להצעת החוק (תיקון מס' 9) תשל"ה-1975.

אודה לך מאד אם תואילי להעלות ענין זה בוועדת העבודה של הכנסת בעת העיון בהצעת החוק של חבר-הכנסת משה כרמל.

שוחחתי עם מר ניצן, נציב שירות המדינה, בנושא זה. רצוני להשיב למר דיסלר, שבשלב זה הוועדה מחליטה לא להוסיף בנקודה זו. מכל מקום, ביקשתי מנציב שירות המדינה לבדוק נקודה זו.

ועדת העבודה שוללת בשלב זה את ההרחבה לגבי אלה שעבדו בצבא הבריטי.

ה צ ב ע ה

סעיף 1 בנוסח הוועדה נתקבל.

סעיף 2 בנוסח הוועדה נתקבל.

ס. ורטמן:
בסעיף 3 תתעורר שאלה לגבי סעיף 1. מאחר שסעיף 1 היה מוגבל עד 1956 יבואו אלה ששייכים לקטגוריה הראשונה ויטענו מה ההצדקה להפסד שלהם ומה אשמתם שההגבלה הוסדה באיחור. כדאי שענין זה יסודר אדמיניסטרטיבית.

י. ניצן:
היות והענין פועל שנה וחצי, אני מסכים לכך.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:
למה לא נגיד זאת בחוק?

ס. ורטמן:
מדובר על שלושה-ארבעה מקרים.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:
אני מעדיפה שזה יהיה בחוק.

ס. ורטמן:
תשרידים לא כדאי לעשות בחוק.

ס. גלס:
אני מבקש להדגיש שבוועדת הכספים יש תרעומת כאשר נעשים תשלומים מעבר למה שמובטח בחוק, או שמביאים תשריר למה שנעשה או שדבר נעשה מכח סעיף בתקציב.

מ. גלס:
אמנם נכון ששאלה זו הועמד בפני היועץ המשפטי לממשלה לא פעם, ויש הנחיות שבמסגרת סעיפים תקציביים זה נעשה, אבל אני מבקש להודיע על גישתה של ועדת הכספים.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:
אם יש נכונו, אני מבקשת שזה יהיה בחוק.
י. ניצן:
איינו מתנגד.

מ. ורטמן:
אם חובה לעשות זאת בחוק - יהיה בחוק.

מ. גלס:
אני מציע שמע"ף 3 יפוצל וייאמר בו:
(א) מע"ף 1 יחול לגבי הזמן שלאחר יום כ' אדר תשל"ג (24 במארס 1973) גם על מי שפרש משירות המדינה לפני תחילתו ועל שאיריו.

(ב) מע"ף 2 יחול לגבי הזמן שלאחר תחילתו גם על מי שפרש משירות המדינה לפני תחילתו ועל שאיריו.

י. ניצן:
מי שכבר פרש לא יקבל תיקון פנסיה רטרואקטיבית, אלא רק את הפנסיה השוטפת.

מ. גלס:
נכון.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:
המקרים אינם רבים, הייתי אומרת שהפנסיה תינתן מיום שפרש.

מ. ורטמן:
אני חושש שיהיו אנשים שיטענו שבגלל ההגבלה הפסידו תקופה של שנה וחצי ויבקשו את ההפרשים.

מ. כרמל:
מקובל על כולנו שמעתה ואילך חושבים את השנים ההן כחלק מן השירות, גם לסעיף (א) וגם לסעיף (ב). עלינו להחליט אם זה מסוער החוק הזה או רטרואקטיבית ואז מתקנים "מאז שפרש" על שני הסעיפים.

י. ניצן:
הכנסת החליטה שלגבי הבריגדה נעשה חישוב מיום קבלת החוק ואילך. לפרש לא תהיה התחשבות רטרואקטיבית.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:
יש צורך שיהיה מכנה משותף לשתי הקבוצות. אנחנו לא מדברים מיום הפרישה, אלא מיום קבלת החוק הזה והחוק הוא. בשני המקרים - מיום קבלת החוק. זה מכנה משותף.

מ. גלס:
עד כה הכנסת היתה פחות או יותר עקבית בהוראות האלה. יש לזכור שהאוצר פועל על-פי תקציבים מסויימים ואיינו יכול ללכת אחורנית בעניינים כאלה, והצבירה היא קדימה.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:
לחבר-ההצבעה פעיל יש הסתייגויות להצעת החוק.

ה ו ח ל ט: להסיר את ההסתייגויות של חבר-הכנסת פעיל ולא לאפשר לו להביא את ההסתייגויותיו. החוק יובא ללא הסתייגויות.

הישיבה ננעלה בשעה 11.00